

**Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar
Pécsi Képzési Központ
Ápolás és Betegellátás Intézet
Ápolástudományi Tanszék**

**Ápolás Mesterképzési Szak
Levelező munkarend**

IVÁNKOVITS LÁSZLÓ
PSZICHÉS ÁLLAPOT ÉS KIÉGÉS A MENTŐK
KÖRÉBEN
Mellékletek

**Betlehem József
Egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar
Helembai Kornélia
Tanszékvezető főiskolai tanár
Szegedi Tudományegyetem
Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar**

1. számú melléklet

A statisztikai számítások közlése

Hipotézis 1:

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
4. Milyen munkakörben foglalkoztatja Önt az OMSZ? * Kézettségi szint	1979	100,0%	0	,0%	1979	100,0%
5. Iskolai végzettsége? * Kézettségi szint	1979	100,0%	0	,0%	1979	100,0%

Crosstab

Count

		Kézettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
4. Milyen munkakörben foglalkoztatja Önt az OMSZ?	Mentőorvos	5	26	14	16	61
	Mentőtiszt	28	109	62	53	252
	Mentőápoló	116	414	199	185	914
	Mentő gépkocsivezető	119	306	104	114	643
	Egyéb	19	48	24	18	109
Total		287	903	403	386	1979

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,062 ^a	12	,008
Likelihood Ratio	27,195	12	,007
Linear-by-Linear Association	15,682	1	,000
N of Valid Cases	1979		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,062 ^a	12	,008
Likelihood Ratio	27,195	12	,007
Linear-by-Linear Association	15,682	1	,000
N of Valid Cases	1979		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,85.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
5. Iskolai végzettsége? * Kézettségi szint	1975	100,0%	0	,0%	1975	100,0%

5. Iskolai végzettsége? * Kézettségi szint Crosstabulation

Count

		Kézettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
5. Iskolai végzettsége?	Alapfokú	40	103	41	43	227
	Középfokú (Érettségije van)	203	611	249	253	1316
	Felsőfokú (Diploma van)	44	186	112	90	432
Total		287	900	402	386	1975

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,626 ^a	6	,007
Likelihood Ratio	17,707	6	,007
Linear-by-Linear Association	8,017	1	,005
N of Valid Cases	1975		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,626 ^a	6	,007
Likelihood Ratio	17,707	6	,007
Linear-by-Linear Association	8,017	1	,005
N of Valid Cases	1975		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 32,99.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Mióta dolgozik az OMSZ-nál? * Kérettségi szint	1973	100,0%	0	,0%	1973	100,0%

Mióta dolgozik az OMSZ-nál? * Kérettségi szint Crosstabulation

Count

		Kérettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
Mióta dolgozik az OMSZ-nál?	10 évnél rövidebb ideje	183	479	186	163	1011
	11-20 éve	70	246	122	131	569
	Több, mint 21 éve az OMSZ-nál	33	177	94	89	393
Total		286	902	402	383	1973

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,710 ^a	6	,000
Likelihood Ratio	39,921	6	,000
Linear-by-Linear Association	30,961	1	,000
N of Valid Cases	1973		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 56,97.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
7. Milyen munkarendben dolgozik? * Kiégettségi szint	1942	100,0%	0	,0%	1942	100,0%

7. Milyen munkarendben dolgozik? * Kiégettségi szint Crosstabulation

Count

		Kiégettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
7. Milyen munkarendben dolgozik?	Egyműszakos	18	76	17	12	123
	Többműszakos	261	811	382	365	1819
Total		279	887	399	377	1942

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,670 ^a	3	,001
Likelihood Ratio	17,656	3	,001
Linear-by-Linear Association	9,839	1	,002
N of Valid Cases	1942		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,67.

Hipotézis 2:

Az átélt eseményeket maradéktalanul fel tudom dolgozni.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Inkább nem értek egyet.	577	29,7	29,7	29,7
	Inkább egyetértek.	1364	70,3	70,3	100,0
	Total	1941	100,0	100,0	

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
16. Vonult-e már ki pályafutása során tömeges balesethez? * Kiégettségi szint	1941	100,0%	0	,0%	1941	100,0%

16. Vonult-e már ki pályafutása során tömeges balesethez? * Kiégettségi szint Crosstabulation

Count

		Kiégettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
16. Vonult-e már ki pályafutása során tömeges balesethez?	Igen	197	672	343	318	1530
	Nem	87	214	53	57	411
Total		284	886	396	375	1941

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	42,355 ^a	3	,000
Likelihood Ratio	43,155	3	,000
Linear-by-Linear Association	35,024	1	,000
N of Valid Cases	1941		

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	42,355 ^a	3	,000
Likelihood Ratio	43,155	3	,000
Linear-by-Linear Association	35,024	1	,000
N of Valid Cases	1941		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 60,14.

Hipotézis 3:

Correlations

		Aronson féle kiégettségi pontérték	[Kiegyensúlyozot tnak életmód, életvitel] 14. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogymennyire tartja kiegyensúlyozott nak életmódját, életvitelét!
Aronson féle kiégettségi pontérték	Pearson Correlation	1	-,553**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	1979	1979
[Kiegyensúlyozottnak életmód, életvitel] 14. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogymennyire tartja kiegyensúlyozottnak életmódját, életvitelét!	Pearson Correlation	-,553**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	1979	1979

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Hipotézis 4:

Descriptives

Kiégettségi szint

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
Családom segítségével	897	2,3456	,91787	,03065	2,2854	2,4057	1,00	4,00
Bajtársaim, munkatársaim segítségével	387	2,2920	,89037	,04526	2,2030	2,3810	1,00	4,00
Káros szenvedélyek segítségével	207	3,0821	,91801	,06381	2,9563	3,2079	1,00	4,00
Gyógyszerek segítségével	6	3,6667	,51640	,21082	3,1247	4,2086	3,00	4,00
Total	1497	2,4389	,94877	,02452	2,3908	2,4870	1,00	4,00

Test of Homogeneity of Variances

Kiégettségi szint

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1,874	3	1493	,132

ANOVA

Kiégettségi szint

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	110,850	3	36,950	44,640	,000
Within Groups	1235,807	1493	,828		
Total	1346,657	1496			

Hipotézis 5:

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
8. Milyennek ítéli meg munkahelyének légkörét? * Kégyettségí szint	1975	100,0%	0	,0%	1975	100,0%

8. Milyennek ítéli meg munkahelyének légkörét? * Kégyettségí szint Crosstabulation

Count

		Kégyettségí szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
8. Milyennek ítéli meg munkahelyének légkörét?	Kiváló	45	107	13	19	184
	Jó	184	514	173	128	999
	Elfogadható	53	255	183	176	667
	Rossz	4	26	34	61	125
Total		286	902	403	384	1975

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	234,698 ^a	9	,000
Likelihood Ratio	235,129	9	,000
Linear-by-Linear Association	204,015	1	,000
N of Valid Cases	1975		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 18,10.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	234,698 ^a	9	,000
Likelihood Ratio	235,129	9	,000
Linear-by-Linear Association	204,015	1	,000
N of Valid Cases	1975		

9. Mennyire elégedett munkahelyén a munkakörülményekkel? *	1966	100,0%	0	,0%	1966	100,0%
Kiégettségi szint						

9. Mennyire elégedett munkahelyén a munkakörülményekkel? * Kiégettségi szint Crosstabulation

Count

		Kiégettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
9. Mennyire elégedett munkahelyén a munkakörülményekkel?	Többnyire elégedett vagyok	239	645	192	159	1235
	Többnyire nem vagyok elégedett	43	256	207	225	731
Total		282	901	399	384	1966

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	200,023 ^a	3	,000
Likelihood Ratio	205,017	3	,000
Linear-by-Linear Association	191,039	1	,000
N of Valid Cases	1966		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 104,85.

Szívesen ajánlanám ezt a hivatást másoknak. * Kiégettségi szint Crosstabulation

Count

		Kiégettségi szint				Total
		Örökös eufória	Jól csinálja	Változtatás szükséges	Súlyos pszichés állapot	
Szívesen ajánlanám ezt a hivatást másoknak.	Inkább nem értek egyet.	37	305	212	258	812
	Inkább egyetértek.	241	574	182	118	1115
Total		278	879	394	376	1927

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2- sided)
Pearson Chi-Square	244,842 ^a	3	,000
Likelihood Ratio	258,819	3	,000
Linear-by-Linear Association	242,928	1	,000
N of Valid Cases	1927		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 117,14.

Hipotézis 6:

Descriptives

[Egészségi állapota] 11. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogy milyennek ítéli meg egészségi állapotát!

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
10 évnél rövidebb ideje	1012	7,91	1,550	,049	7,82	8,01	1	10
11-20 éve	569	7,55	1,667	,070	7,41	7,69	1	10
Több, mint 21 éve az OMSZ-nál	392	7,26	1,682	,085	7,09	7,42	1	10
Total	1973	7,68	1,632	,037	7,60	7,75	1	10

ANOVA

[Egészségi állapota] 11. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogy milyennek ítéli meg egészségi állapotát!

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	134,639	2	67,319	25,925	,000
Within Groups	5115,407	1970	2,597		
Total	5250,046	1972			

Correlations

		[Egészségi állapota] 11. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogy milyennek ítéli meg egészségi állapotát!	Aronson féle kiégettségi pontérték
[Egészségi állapota] 11. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogy milyennek ítéli meg egészségi állapotát!	Pearson Correlation	1	-,473**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	1973	1973
Aronson féle kiégettségi pontérték	Pearson Correlation	-,473**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	1973	1973

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Kérdőív

Tisztelt Kolléganő és Kolléga Úr!

A mentésben résztvevők gyakran találkoznak lelkiileg és fizikailag megerőltető helyzetekkel, amit sokszor maguk sem vesznek elég komolyan. Kutatások bizonyítják annak fontosságát, hogy a mentők a saját lelki és fizikai egészségükkel is törődjenek, ne csak az ellátottakéval. Az Országos Mentőszolgálat állományában dolgozók pszichoszociális helyzetének jobb megismerése érdekében szeretnénk megkérni Önt arra, hogy ezen kérdőív kitöltésével járuljon hozzá ahhoz, hogy teljesebb képet kaphassunk mindennapjaikról és ajánlásokat fogalmazhassunk a mentőszervezet számára.

Jelen felmérés egy egyetemi képzés szakdolgozatának alapjául is szolgál, melyet az OMSZ főigazgatója engedélyezett.

Az Ön által kitöltésre kerülő kérdőívet névtelenül kezeljük és kizárólag statisztikai feldolgozásra kerülnek a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudomány Kar szakmai irányításával.

A kérdőív kitöltése során ügyeljen arra, hogy minden kérdést válaszoljon meg az útmutatás szerint.

Segítségét előre is köszönjük!

Ivánkovits László
mentőtiszt

Dr. Betlehem József
egyetemi docens

Az Ön személyére vonatkozó kérdések következnek

Kérem, hogy adja meg az Önre jellemző adatokat és/vagy karikázza be az Önre legjellemzőbb egyetlen választ!

1. **Hány éves Ön?**..... év
2. **Mióta dolgozik az Országos Mentőszolgálatnál?**.....év
3. **Melyik megyében van az Ön munkahelye?**
..... megye
4. **Mi a legmagasabb iskolai végzettsége?**
 - a. Általános iskola
 - b. Középfokú (érettségije van)
 - c. Felsőfokú (diplomája van)
5. **Mi az Ön családi állapota?**
 - a. Egyedülálló
 - b. Kapcsolatban él
 - c. Házas
 - d. Elvált
 - e. Özvegy
6. **Milyennek ítéli meg munkahelyének légkörét?**
 - a. Kiváló
 - b. Jó
 - c. Elfogadható
 - d. Rossz
7. **Mennyire elégedett munkahelyén a munkakörülményekkel?**
 - a. Nagyon elégedett vagyok
 - b. Elégedett vagyok
 - c. Többnyire nem vagyok elégedett
 - d. Egyáltalán nem vagyok elégedett
8. **Dolgozik-e főállása mellett mellékállásban is?**
 - a. Igen
 - b. Nem
9. **Milyennek ítéli meg egészségi állapotát!**
(1=Nagyon rossz, 10=kitűnő)
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

10. Érezte-e az alábbi tüneteket az elmúlt 12 hónapban? Kérjük jelölje 0-3-ig terjedő skálán!

0=soha, 1=ritkán, 2=időnként, 3=gyakran

Fejfájás		Hát- és derékfájás	
Alvási problémák		Gyengeségérzés és fáradtság	
Gyomorégés és gyomorfájás		Idegességből eredő hasmenés	
Gyors vagy szabálytalan szívdobogás		Szédülés	

11. Milyen gyakran érezte a következő tüneteket az elmúlt 12 hónapban? Használja az alábbi skálát!

1=soha, 2=egyszer vagy kétszer, 3=ritkán, 4=néha, 5=gyakran, 6=általában, 7=mindig.

Kérjük, mind a három oszlopot töltsse ki!

Fáradtság		Értéktelennek érzi magát		Testileg kimerült	
Depresszió		Elkopottnak érzi magát		Úgy érzi, „felmorzsolták”	
Jó napja volt		Úgy érzi, bajban van		Csapdában érzi magát	
Úgy érzi, kiégett		Visszautasítottság érzése		Úgy érzi, „lejárt a rugó”	
Érzelmileg kimerült		Gyengének és magára hagyatottnak érzi magát		Energikusnak érzi magát	
Boldog		Reménytelenség érzése		Boldogtalanság érzése	
Szorong		Úgy érzi, elvesztette illúzióit, és neheztel az emberekre		Optimistának érzi magát	

12. Jelölje 1-10-ig terjedő skálán, hogy mennyire tartja kiegyensúlyozottnak életvitelét?(1= egyáltalán nem, 10 teljes mértékben)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

13. Tud-e annyi időt szabadidős tevékenység végzésére fordítani, mint amennyit szeretne?

- a. Igen
- b. Néha
- c. Nem

14. Vonult-e már ki pályafutása során megrázó tömeges balesethez?

- a. Igen => Ha igen választ ad folytassa a 15. kérdéssel!
- b. Nem => Ha nem választ ad folytassa a 16. kérdéssel!
- c.

15. Amennyiben vonult már ki megrázó tömeges balesethez, milyen hatással volt Önre?

- a. Viszonylag könnyen túltettem magam rajta
- b. Napokig a hatása alatt voltam
- c. Úgy érzem, nem tudom feldolgozni az átélt eseményeket.

16. Mi jelenti a legnagyobb terhelést az alábbiak közül a munkájával kapcsolatban? Kérem, csak egy választ jelöljön!

- a. Gyors döntéseket kell hozni
- b. Nagyfokú felelősség hárul rám
- c. Nagy mértékű igénybevétel, terhelés
- d. A nagy erőfeszítésekhez képest alacsony jutalmazás
- e. Meghatározatlan kompetenciák
- f. Nem érzem megbecsültnek magam
- g. Hiányosnak érzem a szakmai felkészültségemet
- h. A társas támogatás hiánya
- i. Egyéb.....

17. Milyen módon dolgozza fel a munkájával kapcsolatos nyomasztó érzéseket?

- a. Családom segítségével
- b. Bajtársaim, munkatársaim segítségével
- c. Káros szenvedélyek segítségével
- d. Gyógyszerek segítségével
- e. Egyéb módon.....

18. Ön milyen mértékben beszéli meg otthon a munkahelyi problémákat?

- a. Teljes mértékben
- b. Nagy mértékben
- c. Kis mértékben
- d. Egyáltalán nem

19. Milyen gyakran vannak a „hazavitt” munkahelyi feszültségből eredő konfliktusai a családjában?

- a. Gyakran vannak
- b. Néha előfordul
- c. Nincsenek ebből adódó konfliktusaink

20. Egyetért-e az alábbi megállapításokkal?

20/a. Az állandó készenléti helyzet nem hagy időt az átélt események értékelésére, megbeszélésére, emiatt a lelki traumák legtöbbször rejtve maradnak.

- a. Egyetértek
b. Nem értek egyet
- 20/b. Általában elégedett és boldog vagyok.

- a. Egyetértek
b. Nem értek egyet
- 20/c. Úgy érzem, csak magamra számíthatok.

- a. Egyetértek b. Nem értek egyet
- 20/d. Az átélt eseményeket maradéktalanul fel tudom dolgozni.

- 20/e. Gyakran érzem magam tehetetlennek.

- 20/f. A feldolgozatlan munkahelyi események kihatnak az életem más területeire is

- 20/g Szívesen ajánlanám ezt a hivatást másoknak is.

- a. Egyetérték b. Nem érték egyet

21. Ön szerint jó lenne-e, ha a mentést segítő társzervekkel rendszeres gyakorlatok keretében felkészülhetne az Önt érő hatásokra?

- a. Igen
b. Nem

22. Ön szerint mi lenne a munkahelyi stressz levezetésének az ideális módja?

.....

.....

.....

Köszönöm a segítségét!

3. számú melléklet
Kiegészítő Önértékelési Skála

Milyen gyakran érzi a következőket? Használja az alábbi skálát:

1=soha, 2=egyszer vagy kétszer, 3=ritkán, 4=néha, 5=gyakran, 6=általában, 7=mindig.

Fáradtság		Értéktelennek érzi magát		Testileg kimerült	
Depresszió		Elkopottnak érzi magát		Úgy érzi, „felmorzsolták”	
Jó napja volt		Úgy érzi, bajban van		Csapdában érzi magát	
Úgy érzi, kiégett		Visszautasítottság érzése		Úgy érzi, „lejárt a rugó”	
Érzelmileg kimerült		Gyengének és magára hagyottnak érzi magát		Energikusnak érzi magát	
Boldog		Reménytelenség érzése		Boldogtalanság érzése	
Szorong		Úgy érzi, elvesztette illúzióit, és neheztel az emberekre		Optimistának érzi magát	

Az egyes kérdésekre adott pontokból meghatározott képlettel történt a kiegészítő mértékét jelző végső pontszám kiszámítása. Ilyen módon a kiegészítő mértéke négy kategóriával volt jellemezhető:

- I. 1-2 pont között: „örökös eufória”
- II. 2-3 pont között: „jól csinálja”
- III. 3-4 pont között: „változtatás szükséges”
- IV. 4 pont felett: „súlyos pszichés állapot”